

Εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν νηπίων, τὸ πῦρ: *Γιὰ 'ὲ τὸ γάνι!* Κρήτ. *Μὴ 'ς τὸ γάνι!* αὐτόθ. β) Περιφρ., *κάνω γάνι*=κρίω, καίομαι: *Κάνει γάνι τὸ φουφου Κρήτ.* "Ηκαμα γάνι τὸ χερσάκι μου Μερζμβ. Συνών. *κ ά ι, κ ά ο υ, τ ζ ί ζ.*

γκανιά ἡ, ἐνιαχ. *γανιά* Κρήτ. (Νεάπ. κ.ά.) *ganè* Κρήτ. (Σφακ.) *aganía* Κρήτ. *anganiá* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *γκανίζω*. Ὁ τύπ. *gan è* κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν εἰς -έ α οὖς.

1) Ὁγκηθμός ὄνου ἐνθ' ἄν.: "Ακου μιά γανιά ποὺ ἔχει αὐτὸς ὁ γάιδαρος Κρήτ. Συνών. βλ. εἰς λ. *γκάρισμα* 1. 2) Κατὰ πληθ. κρυφαί φωνασκίαι Κρήτ. (Νεάπ.): "Αποὺ τὴν ἄλλην ἄκρα τοῦ χωριοῦ ἐκούγουντο οἱ γανιές του, ὅδε τὸν ἤδερε ὁ κύρης του. Συνών. βλ. ἐν λ. *γκάρισμα* 2.

γκανίζω Πελοπν. (Παλαιοχ.) Σίφν. — Λεξ. Δημητρ. *γκανίζω* Ἰος Κίμωλ. Κρήτ. ("Αγιος Γεώργ. Κριτσ. Μόδ. Νεάπ. Σφακ. κ.ά.) Κύθν. Μῆλ. Μύκ. Νάξ. ("Απύρανθ. κ.ά.) Πάρ. (Νάουσ.) Σέριφ. Σύρ. Τήν. (Κτικ.) *γανίζου* Τήν. *nganίζω* Κίμωλ. *nganίζ-ζω* Κάρπ. Κάσ. Κῶς (Καρδάμ. Πυλ.) Λέρ. Νίσυρ. Ρόδ. Χίος (Πυργ.) *nganίδζω* Κάρπ. *ngranίζ-ζω* Κάσ. *ἀγκανίζω* Πελοπν. (Καμίν.) — Κορ. "Ατ. 2, 9 — Λεξ. Γερμ. Σομ. Βάιγ. *aganίζω* "Ανδρ. Θήρ. Κρήτ. Κύθηρ. Μῆλ. Μύκ. Σύμ. Τήν. (Πύργ.)—Χ. Παλαιοχ., Συλλ. Κυπρ. Ποιημ., 132 *anganίζω* Σχιν. *anganίζ-ζω* Κάρπ. Κάσ. Κύπρ. (Πεδουλ. κ.ά.) Νίσυρ. *anganίδζω* Καλαβρ. (Μπόβ.) *angranίζ-ζω* Κάσ. *ὀγκανίζω* Λεξ. Περίδ. Ἡπίτ. Μπριγκ. *ὀnganίζ-ζω* Ρόδ. *γκανίν-νου* Λυκ. (Λιβύσσ.) Μέσ. *γκανίζομαι* Λεξ. Δημητρ. Ἐκ τοῦ ἀρχ. *ὁ γ κ ὠ μ α ι.*

Α) Κυριολ., ἐπὶ ὄνου, φωνάζω, ὀγκῶμαι, γκκρίζω ἐνθ' ἄν.: Ὁ γάιδαρος γκανίζει πολλὰ. Ἀγκανίζει σὰ γάδαρος Μῆλ. Τὸν Μάη *nganίζ-ζουν* τὰ νικὰ (ὀνικά, ὄνοι) Κάρπ. Νά "ναι πενήδα ἀδάροι μέσ' 'ς τὸ δόπο καὶ νὰ γανίση ἕνας, θὰ γανίσου γ' οἱ πενήδα Νάξ. ("Απύρανθ.) Ὁ δαίμονας τοῦ βῆκε ν' ἀganίζη ἀπάνω 'ς τὴν ὥρα Κρήτ. Κεινὰ τὴν ὥρα ἤρχιζε κ' ἐganίζε ὁ γάιδαρος Κρήτ. (Κριτσ.) Πολλὴ ταγὴ τρώει ὁ γάιδαρος καὶ γανίζει (ταγὴ = βρόμη) Κρήτ. ("Αγιος Γεώργ.) Τὸ ἀδαρό μου θὰ βάλω νὰ γανίση Νάξ. ("Απύρανθ.) Ὁ γάρος μας *nganίζ-ζει*, θὰ πῇ πὼς εἶδεν καμ-μὴν γα-άραν (γάρος = ὄνος) Κῶς (Καρδάμ.) Ὁ γάρος *ngranίζ-ζει*, ἰατὶ θέλ-λει γάρα = (γαϊδούρα) Κάσ. Οὐ γάιδαρος *ganίζ*, γιατί π'νᾶ Τήν. Τὴν βρωτομαῖα ἐπρεπε νὰ σηκωθοῦσι πριχοῦ νὰ *ngranίση* ὁ γάρος, γιὰ νὰ μὴν βιάση τους ἢ ψαρή (πριχοῦ = πρίν, ψαρή = τεμπελιά) Κάσ. Ἀλῶπως λείπουν πόσ-σω τζαί 'ἐν ἐταίσασιν τὸν γάδαρον, γιατί οὐλ-λη μέρα *anganίζ-ζει* (ἀλῶπως = ἴσως, πόσ-σω = ἀπέσω) Κύπρ. (Πεδουλ.) || Γνωμ. "Αμα ἀκούσης καὶ γανίζουτε οἱ γαδάροι, εἶναι Μάης Μῆλ.

Ὁ Φλεβάρης φλεβαρίζ-ζει | καὶ γαδουρινὰ *nganίζ-ζει* Κῶς (Πυλ.) || Παροιμ. Ὁ γάδαρος γανίζει, ὁ κόλος του ἀνοί' (συνών. τό: *μόνος του τὰ λέει, ὁ ὁνος του τ' ἀκούει*) Ἰος.

Ὁ γάιδαρος ἐganίζε 'ς τσι πρώτες τοῦ Φλεβάρη καὶ τὸ Θεὸ ἐδόξαζε, δὲν εἶναι βλιὸ Γενάρης (ἐπὶ τῶν χαϊρόντων πολὺ δι' ἀσήμντα) Κρήτ. (Μόδ.) || Ἄσμ.

Μὲ μία-δύο διπλαριές ὁ ὄνος γονατίζει, λυγίζει τὸ κορμάκι του, τ' ἀφτιά του χαμηλώνει κ' εἰς δειγμὰ παρακλήσεως ἀρχίζει ν' ἀganίζη Θήρ. || Ποίημ.

"Αμα κ' ἐλοῦσαν τὲς μισές, ἔκοφεν ἡ γαδούρα καὶ ἴσιωσεν εἰς τὸ χωρὸν καὶ ἀganίζεν κ' ἐβούραν (ἴσιωσεν = κατηρθύνθη, ἐβούραν = ἔτρεχε) Χ. Παλαιοχ., ἐνθ' ἄν. Συνών. *γκανίζω* 1, *γκανισμαχῶ* 1.

Β) Μεταφ., ὁμιλῶ μεγαλοφώνως, φωνασκῶ, κλαίω γοερῶς Κρήτ. (Νεάπ. Σφακ. κ.ά.) Κύπρ. Κῶς (Καρδάμ. Πυλ.) Μῆλ. Νίσυρ. Σύμ. κ.ά. — Λεξ. Δημητρ.: *Eída ganίζεις μωρέ;* Σφακ. Σὰν ἀnganίζ-ζε 'ς τὴν ταβέρναν, ἀκουσά τον Κύπρ. "Ολο γὼ θὰ *nganίζω*; Κίμωλ. *Μὰ εἶδα 'χεις καὶ γανίζεις τόση-νιὰ ὥρα;* Νεάπ. Σ-σωπαίν-νετε, εἶνδα *nganίζ-ζετε* σὰ γ-γαάρα Καρδάμ. || Γνωμ. "Οπου πονεῖ, γαδουρινὰ *nganίζ-ζει* Πυλ. (συνών. *ὁ πριος πονεῖ γαϊδουρινὰ φωνάζει*). Συνών. *γκανίζω* 2, *γκανισμαχῶ* 2. β) Φλυαρῶ Νίσυρ. Συνών. *γκανισμαχῶ* 2β, *φαφλατίζω*.

γκανιότα ἡ, ἐνιαχ. *γανιότα* Κέρκ. (Κάβ. Λευκίμμ.) *κανιότα* Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ *cagnotte*.

Εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς χαρτοπαιξίας, δίσκος πρὸς συλλογὴν ποσοστοῦ ἐκ τοῦ κέρδους τῶν παικτῶν ὑπὲρ τοῦ χαρτοπαικτείου ἐνθ' ἄν.: *Τόση ὥρα παίζετε 'ς τὸ μαγαζί μου καὶ δὲ βγάλατε γανιότα Κέρκ.* (Λευκίμμ.) Συνών. *βάδα* 1, *βάδανι*, *βιδανι* 1. β) Οἷοσδήποτε δίσκος περιφερόμενος διὰ συνδρομὴν τινος, ὁ ἔρκνος Κέρκ. (Κάβ. Λευκίμμ.): *Νὰ ὑποστηρίξετε τὴ γανιότα, ποὺ θὰ βγῇ γιὰ τὸ φτωχὸ Λευκίμμ. Πέθανε καὶ τὸν βγάλαν μὲ γανιότα Κάβ.* Συνών. *δίσκος*.

γκάνισμα τό, Πελοπν. (Παλαιοχ.) Σίφν. *γάνισμα* "Ανδρ. Μῆλ. Νάξ. Πάρ. *γκάνισμαν* Λυκ. (Λιβύσσ.) *ngάνισμα* Κάρπ. Κάσ. Κῶς (Καρδάμ.) Ρόδ. *ngράνισμα* Κάσ. *ἀγκάνισμα* Λεξ. Βάιγ. Μ. Ἐγκυκλ. *ἀgάνισμα* Μῆλ. *angάνισμαν* Κύπρ. Χίος (Πισπιλ.) *angάνισμα* Κάσ. *angrάνισμα* Κάσ. *ὀγάνισμα* Λεξ. Περίδ. Ἡπίτ. Μπριγκ. *ὀγκάνισμαν* Λυκ. (Λιβύσσ.) *ὀngάνισμα* Ρόδ.

Ἐκ τοῦ ρ. *γκανίζω*. Ὁ τύπ. *ἀγκάνισμα* καὶ εἰς Σομ.

Γκάρισμα 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: *Εἶδεν ὁ γάρος τὴν γαάραμ 'βὸ μακριὰ ᾧ ἤβαλεν δὰ ngανίσματα* Κῶς. Ἐγὼ γνωρίζ-ζω 'βὸ μακριὰ τὸν γαάρὸμ μας 'βὸ τὸ ngάνισμα Κῶς (Καρδάμ.) "Αρχισ' ὁ γάρος τ' *angranίσματα* Κάσ.

γκανισματιά ἡ, ἐνιαχ. *γανισματιά* Νάξ. ("Απύρανθ.) Ἐκ τοῦ οὖς. *γκάνισμα*.

1) *Γκάρισμα* 1, τὸ ὅπ. βλ.: *Μιὰ γανισματιά ἤκουσα τὴ νύχτα κ' ἐσηκώθηκα κ' ἤγρηκα τὸ ἀδαρό 'ς τὴ βόρτα.* 2) *Γκάρισμα* 2, τὸ ὅπ. βλ.

γκανισμός ὁ, ἐνιαχ. *ἀγκανισμός* Λεξ. Βάιγ. *ὀnganισμός* Ρόδ.

Ἐκ τοῦ ρ. *γκανίζω*. Ὁ τύπ. *ἀγκανισμός* καὶ εἰς Σομ.

Γκάρισμα 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.

γκανιστής ἐπίθ. ἐνιαχ. *γανιστής* Κρήτ. *anganιστής* Κάρπ. ("Ελυμπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γκανίζω*.

1) Ἐπὶ ὄνου, ὀγκηστής, φωνασκῶν Κάρπ. ("Ελυμπ.):

Πετεινὸς 'κούμης, | ὄρνιθα κουμίτισσα,
πέρδικα κονκλουαριά, | γάαρος ἀνγανιστῆς
καὶ λαὸς τρυπ-πηγῆς | κι ἀελαία κοντσοκέρα
κι ἀλαποῦ μαυραχέρα

(λαὸς = λαγός, μαυραχέρα = με γαμψὰ νύχια) (ἐκ παραμυθ.)
"Εὐρυμπ. 2) 'Ὡς οὐς., ὁ ὄνος Κρήτ. Συνών. εἰς λ. γάιδα-
ροϛ.

γκανιστὸς ἐπίθ. ἐνιαχ. ἀνγανιστὸς Κύπρ.

'Εκ τοῦ ρ. γκανίζω.

'Ο φωνασκῶν. Πβ. γκαρίζω 2.

γκανίστρα ἡ, ἐνιαχ. ἀνγανίστρα Κύπρ.

'Εκ τοῦ ρ. γκανίζω καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.
-ίστρα.

Γκαρίσμα 1, τὸ ὅπ. βλ.: 'Εκουφάναμ μας οἱ γαδάροι
με τὲς ἀνγανίστρες τους. "Εβκαλε σήμερα κάτι ἀνγανίστρες
τὸ πουλάρι μας, ποὺ ἄκουσάν το 'ς τὸν Λάφρακα.

γκανιστριὰ ἡ, ἐνιαχ. ὀγανιστριὰ Κρήτ. (Κατσιδ. κ.ά.)

'Εκ τοῦ οὐς. γκανίστρα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.
-ιὰ.

Γκαρίσμα 1, τὸ ὅπ. βλ.

γκανοκόπημα τό, ἐνιαχ. γανοκόπισμα Νάξ. ('Απύ-
ρχνθ.)

'Εκ τοῦ ρ. γκανοκοπῶ.

Συνεχῆς ὀγκηθμὸς ὄνου: "Ηρριξε σήμερα γανοκόπισμα ὁ
'άδαρός σας! Συνών. γκανοκόπι.

γκανοκόπι τό, ἐνιαχ. γανοκόπι Νάξ. ('Απύρχνθ.)

'Εκ τοῦ ρ. γκανοκοπῶ.

Γκανοκόπημα, τὸ ὅπ. βλ.: Κι ἀρχεύγει λοιπὸ τὸ
γανοκόπι, πὸ χάλασεν ὁ κόσμος.

γκανοκοπῶ ἐνιαχ. γανοκοπῶ Νάξ. ('Απύρχνθ.)

'Εκ τοῦ ρ. γκανίζω καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.
-κοπῶ.

'Επὶ ὄνου, ὀγκανίζω συνεχῶς: "Ὀλη μέρα γανοκοπῶ, ὅτι
νὰ μὴν εἶναι μετὸ μουλάρι μαζί (ὅτι=διότι). Συνών. γκα-
ρολογῶ, γκανομαχῶ, γκαριζοκοπῶ, γκα-
ριζολογῶ, γκαρομαχῶ.

γκανολογῶ ἐνιαχ. ἀνγανολογῶ Κύπρ.

'Εκ τοῦ ρ. γκανίζω καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -λο-
γῶ.

Γκανοκοπῶ, τὸ ὅπ. βλ.: Αἰνιγμ.

Ξυλογαάρα κρέμ-μεται 'ς τοὺς οὐρανούς ἀπάνω
κ' ἐκείνη πόδια 'έν εἶχεν κ' ἐκείνη ἐτσιν-ροκόπαν,
ἡ κεφαλὴ της ἔλειπεν κ' ἐκείνη ἀνγανολόαν
(ἡ νεροτριβὴ τσινοκοπῶ = λακτίζω, κλοτσῶ).

γκανομαχῶ ἐνιαχ. ἀγανομαχῶ Κύθηρ.

'Εκ τοῦ ρ. γκανίζω καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -μα-
χῶ.

Γκανοκοπῶ, τὸ ὅπ. βλ.: 'Αγανομαχῶ ὁ γάιδαρος.

γκαντάλα ἡ, ἐνιαχ. γκουντάλα Θεσσ. (Κακοπλεύρ.
Μαυρέλ. 'Οξύ. Φωτειν. κ.ά.) Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ.
Δεσκάτ. Τριφύλλ. κ.ά.)

'Εκ τοῦ ρ. γκανταλῶ παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γκουντα-
λῶ.

Γαργαλισμὸς ἔνθ' ἄν. Συνών. βλ. εἰς λ. γκαντάλημα.

γκανταλεύω ἐνιαχ. γουδαλεύω Θεσσ. (Καλαμπάκ.)
Θράκ. ('Αδριανούπ.)

'Εκ τοῦ ρ. γκανταλῶ, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γκουν-
ταλῶ, κατὰ τὸ συνών. γαργαλεύω.

Γκανταλῶ 1, τὸ ὅπ. βλ., Θεσσ. (Καλαμπάκ.): Μὴ
δοῦ γουδαλέυ'ς τοῦ πιδὶ. Συνών. βλ. εἰς λ. γκανταλῶ 1.

β) Θωπεύω ἐρωτικῶς Θεσσ. (Καλαμπάκ.): Μὴ κί δυὸ τ'ν
ἔχον γουδαλέψ'; Συνών. γκανταλῶ 1β. 2) Ψηλαφῶ,
ἐρευνῶ, ζητῶ τι Θεσσ. (Καλαμπάκ.) Θράκ. ('Αδριανούπ.)
Συνών. χαρχαλεύω, ψάχνω, ψαχοῦλεύω.

γκαντάλημα τό, ἐνιαχ. γκαντάλ'μα Θράκ. ('Αμόρ.)
Μακεδ. (Βλάστ. Γήλοφ. Γρεβεν., Δασοχώρ. Δεσκάτ.) γκαν-
τάλ'σμα Μακεδ. (Βλάστ. Κοζ.) γατίλημα Πελοπν. (Βερεστ.
Γαργαλ. Κυνουρ. Μαργέλ. Πυλ.) γκιτίλημα "Ηπ. (Δρόβιαν.)
γατίλημα Πελοπν. (Γαργαλ. Πυλ.) γκουντάλ'μα Μακεδ.
(Καστορ.) γκουντάλ'σμα Μακεδ. (Καστορ.) γογούλημα "Ηπ.
γογούλ'μα "Ηπ. γουγούλ'μα "Ηπ. (Μελιγγ.) Θεσσ. (Μεγα-
λόβρ.)

'Εκ τοῦ ρ. γκανταλῶ.

Τὸ γαργάλισμα ἔνθ' ἄν.: Τὸ λίγωσες τὸ μωρὸ μετὰ γατι-
λήματά σου, ἄς το πιὰ! Πελοπν. (Κυνουρ.) Μετὸ γατίλημα
παραδόθηκε Πελοπν. (Γαργαλ.) 'Αρχίσανε τὰ γατιλήματα
καὶ τὰ χασκαρίσματα αὐτόθ. Μωρέ, ἄμα σ' ἀρχίσῃ φτοῦνος
'ς τὸ γατίλημα δὲ σταματάει, ποὺ μακάρι τί νὰ εἶναι (=κατ'
οὐδένα τρόπον) Πελοπν. (Βερεστ.) Συνών. γαργάλα 1,
γαργαλία, γαργάλεμα, γαργαλητό, γαρ-
γαλίκεμα, γαργαλίκεμα, γαργαλίκια-
σμα, γαργάλισμα, γαργαλισμὸς.

γκανταλησιὰ ἡ, ἐνιαχ. γκουντουλησιὰ "Ηπ. (Πάργ.)

'Εκ τοῦ ρ. γκανταλῶ, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γκουν-
τοῦλῶ.

Τὸ γαργάλισμα. Συνών. βλ. εἰς λ. γκαντάλημα.

γκανταλιὰ ἡ, ἐνιαχ. γκουντουλιὰ "Ηπ. (Πάργ.)

'Εκ τοῦ ρ. γκανταλῶ, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γκουν-
τοῦλῶ.

Γκανταλησιὰ, τὸ ὅπ. βλ. Συνών. βλ. εἰς λ. γκαν-
τάλημα.

γκανταλῶ Θεσσ. (Κρυόβρ.) Θράκ. ('Αδριανούπ. 'Αμόρ.
Σουφλ. κ.ά.) Μακεδ. (Γρεβεν. Δεσκάτ.) γκανταλίζου Μακεδ.
(Βλάστ. Βογατσ.) γκανταλνῶ Μακεδ. (Βέρ. Βλάστ. 'Εράτυρ.
Καστορ. Σιάτ.) γκαταλνῶ Μακεδ. (Δαμασκ.) γκατιλάου Πε-
λοπν. (Δίβρ.) γκαρνταλνῶ Μακεδ. (Βελβ.) γατιλῶ Πελοπν.
(Κυνουρ.) γατιλάου Πελοπν. (Βερεστ. Γαργαλ. Πυλ. Σιδη-
ρόκ. κ.ά.) γκιντιλῶ "Ηπ. (Τσαμαντ.) γκιντιλάω Πελοπν.
(Λιγουρ.) γκιντιλάου Πελοπν. (Καλάβρυτ.) γκιτιλάου Πε-
λοπν. (Δίβρ.) γκουνταλῶ Θράκ. ('Ελληνοχώρ.) Μακεδ.
(Βόιον Καταφύγ.) γκουνταλνῶ Μακεδ. (Βόιον Ζουπάν.
Κοζ.) γκουνταλνῶ "Ηπ. (Κόνιτς.) γκουνταλνῶ Μακεδ.
(Καστορ.) γκουταλῶ Μακεδ. (Μοσχοπόταμ.) γκουταλνῶ
Μακεδ. (Βόιον Δαμασκ. Σισάν.) γκουντουλῶ "Ηπ. Θεσσ.
('Ανατολ.) γκουντουλάω "Ηπ. (Λάκκα Σούλ.) ('Ανατολ.)
γκουδ'λῶ "Ηπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) γκουντ'λάου "Ηπ. γουδ'λάου

